

SAKSFRAMLEGG

Saksnr	Utvalg	Møtedato
	Utvalg for strategi og drift	
	Formannskap	
	Kommunestyret	

FINANSREGLEMENT - ENDRING SOM FØLGE AV BUDSJETTVEDTAK 2021

Kommunedirektørens innstilling

1. Finansreglementets pkt 7.5 endres til:
Det skal ikke benyttes rentesikring/fastrentelån. Inngåtte avtaler løper til forfall
2. Måltallet for disposisjonsfond endres som følger:
Mål for økonomisk buffer for å håndtere risiko for tapte inntekter eller økte kostnader. Fritt disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter på minimum 5,0%.
3. Endringene trer i kraft fra 1/1-2021

Sakens bakgrunn og innhold

Kommunestyrets budsjettvedtak for 2021 pkt 8 lød som følger:

Kommunestyret ønsker en best mulig forvaltning av kommunens gjeldsportefølje. Fra 2021 gis det ikke anledning til å ta i bruk fremtidige renteavtaler (FRA) og rentebytteavtaler (SWAP). Inngåtte avtaler løper til forfall. Dette må implementeres i kommunens finansreglement ved en revidering innen første halvår 2021. I denne revideringen skal det ses på om det er formålstjenlig for kommunen å opprette et eget rente- og avdragsreguleringsfond (bufferfond) for å øke stabilitet og forutsigbarhet i finansieringskostnadene. Inntil nytt finansreglement er vedtatt kan reglementets punkt 7.5 ivaretas ved bruk av fastrente i kommunalbanken.

Det er kun finansreglementets pkt 7.5 som må endres og det lyder som følger:

Kommunen har et overordnet ønske om forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnadene. Forvaltningen skal legges opp i henhold til følgende:

Minimum 1/3 av «lån uten rentesikring» skal ha flytende rente (rentebinding kortere enn ett år), minimum 1/3 skal ha fast rente, mens 1/3 skal vurderes ut ifra markedssituasjonen.

Vektet rentebindingstid på «lån uten rentesikring» skal til enhver tid være mellom 1 og 7 år. I en normalsituasjon skal vektet renteløpetid være mellom 3 og 5 år.

Forfallsrisikoen skal reduseres ved å spre tidspunkt for forfall på renteregulerings-instrumentene, herunder fastrentelån.

Følgende rentesikringsinstrumenter kan benyttes for å endre renteeksponeringen:

- Rentebytteavtaler
- Framtidige renteavtaler

Rentesikringskontraktene skal inngås for å sikre underliggende lån/låneportefølje.

Hensikten bak hver derivatkontrakt skal dokumenteres, og kontraktene skal knyttes til underliggende lån eller låneportefølje.

Det skal kun benyttes større banker med bred dokumentert erfaring innenfor dette området, som motpart ved slike kontrakter.

Når det gjelder andre løsninger for å motvirke effekten av renteøkninger, er en mulig løsning fondsavsetning, samtidig som at man reduserer innslaget av rentebytteavtaler/ fastrentelån. Flytende rente er over tid den billigste renten, men svingninger i rentenivået vil slå rett inn den kommunal driften. Dette har medført at man har benyttet rentebytteavtaler/fastrente for å kunne ha en mer forutsigbar rente.

Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner har følgende i § 7:

En uavhengig instans med tilstrekkelig kunnskap om finans- og gjeldsforvaltning skal vurdere om finansreglementet legger opp til en forvaltning som er i samsvar med kommuneloven § 14-1 tredje ledd og som oppfyller kravene § 14-13 første ledd første punktum og forskriften § 6. Vurderingen skal foreligge før finansreglementet vedtas av kommunestyret eller fylkestinget.

Kommunen har benyttet revisjonen til denne gjennomgangen.

Administrasjonens vurdering

Begge de to gamle kommunene har benyttet rentesikring for å ha en forutsigbarhet i rentekostnadene og dette ble videreført inn i ny kommune.

Det er vanlig at kommunene har en viss grad av rentesikring enten ved rentebytteavtaler eller fastrentelån.

Renterisiko er den effekten en renteoppgang kan ha på kommunens økonomi. Hvordan blir kommunens tjenesteproduksjon påvirket av en renteoppgang? Bruk av rentebytteavtale/ fastrente reduserer renterisikoen i den forstand at den utsetter effekten av eventuell varig renteoppgang og jevner ut de mindre svingningene i rentenivå. Imidlertid viser utviklingen i rentenivået de siste 20 årene at en over tid betaler mer for fastrente enn flytende rente. Fastrente må sees på som en forsikring mot raske og/eller uforutsette renteøkninger. Merkostnadene er en slags forsikringspremie som gir forutsigbarhet i rentekostnadene på mellomlang eller lang sikt, avhengig av løpetiden på rentesikringen.

Den foreslåtte endring i finansreglementet medfører en økt risiko ved renteendringer, men også en økt mulighet for «gevinst» ved at flytende rente historisk sett har vært mer gunstig enn fastrente.

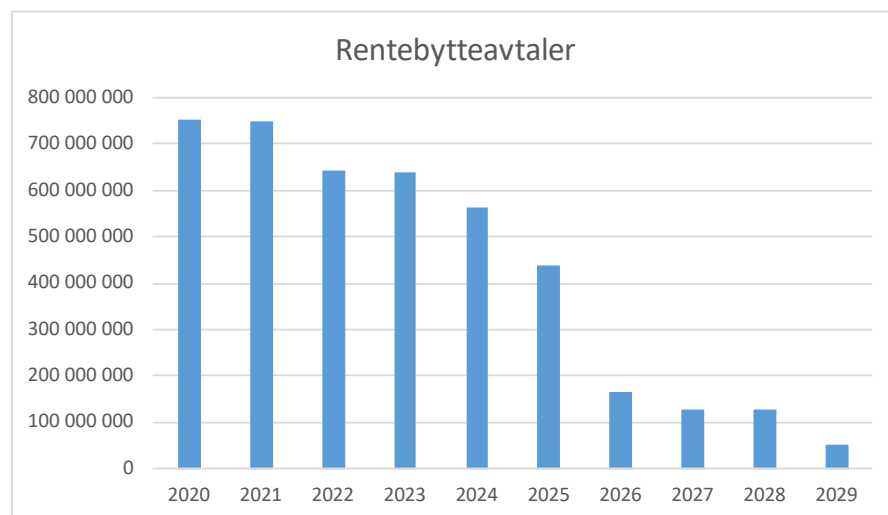
Tallmessig har vi følgende:

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Rentebytteavtaler	754 000	749 000	644 000	639 000	564 000	439 000	164 000	129 000	129 000	50 000
Renteutsatt gjeld	1 500 000	1 460 000	1 420 000	1 380 000	1 340 000	1 300 000	1 260 000	1 220 000	1 180 000	1 140 000
Sikringsgrad	50,3 %	51,3 %	45,4 %	46,3 %	42,1 %	33,8 %	13,0 %	10,6 %	10,9 %	4,4 %
Endring rente 1%-poeng	7 460	7 110	7 760	7 410	7 760	8 610	10 960	10 910	10 510	10 900

Tabellen er utarbeidet med følgende forutsetninger: Rentebytteavtaler som utløper i 1. kvartal det enkelte år er ikke med i det året. Renteutsatt gjeld (total gjeld fratrukket VA-lån og startlån) er forutsatt redusert med 40 mill kroner pr år.

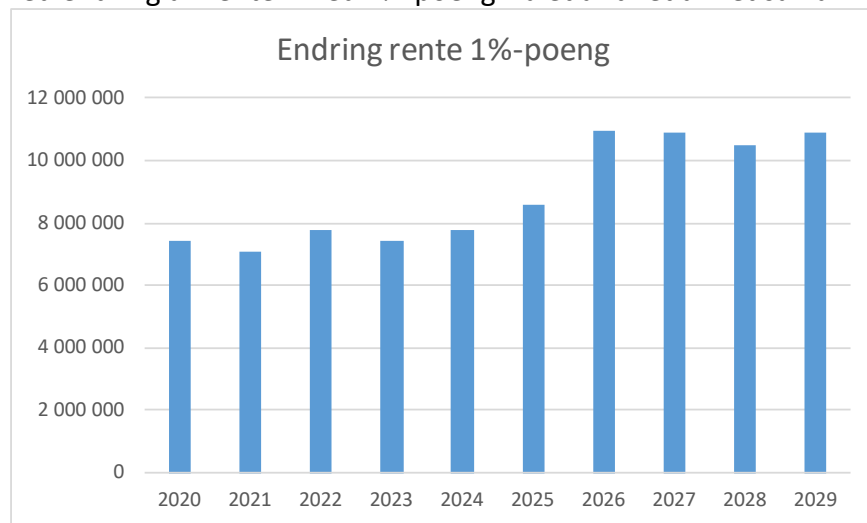
Risikoen er vurdert i forhold til den delen av gjelden som er renteutsatt, dvs at lån innen VA-sektoren og startlån er trukket ut. Det forutsettes også ingen nye større investeringer i 10-årsperioden, men en stabil nedbetaling av renteutsatt gjeld på 40 mill kroner pr år.

Grafisk kan det vises som følger:

Grafen og tabellen viser at effekten av regelendringen kommer i 2024 og 2025. Årsaken er langsiktighet i de inngåtte avtalene. Det vil også si at det er kommende kommunestyre som vil merke endringene.

Ved endring av renten med 1%-poeng fra et år til et annet så har vi følgende oversikt:

Dersom planen om en redusert langsiktig gjeld holdes, vil man fra 2026 ha en «risiko» for en økning i rentekostnaden på i overkant av 10 mill kroner ved en renteøkning på 1%-poeng. Det understrekes at denne utviklingen forutsetter at gjelden blir redusert og at nye store investeringer utsettes til etter 2030.

Ved utfasing av rentebytteavtalene kan en løsning være at man budsjetterer med en høyere rente enn forventet rente og så avsette differansen mellom budsjettert og betalt rente til et rentefond.

Denne metoden krever at kommunen som sådan går i balanse eller med et mindreforbruk. Ved et merforbruk vil fondsavsetningen helt eller delvis bli strøket. Den krever også at fondet brukes til å dekke opp renteøkninger og ikke finansiere andre formål. Ved et gradvis og kun svakt økende rentenivå vil det bli krevende å dekke både økt rente og fondsavsetning inntil man har et fond med akseptabel størrelse som f.eks 1% av langsiktig gjeld (ekskl VA-lån og startlån) som vil utgjøre ca 15 mill kroner.

Løsningen vil være grei å administrere, men noe risikofylte og vi finner ikke å kunne anbefale den i en slik rendyrket form. Vi ser det som mer fornuftig å ha /bygge en generell avsetning til fond som kan dekke «motbakker» av enhver art.

Kommunestyret vedtok i sak 19/49 følgende:

Mål for økonomisk buffer for å håndtere risiko for tapte inntekter eller økte kostnader. Fritt disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter på minimum 0,5%.

Når rentesikring fases ut bør det erstattes med et økt disposisjonsfond, slik at renteendringer ikke slår rett inn på den kommunale driften. Ut i fra dagens inntekter vil f.eks en avsetning på 5% utgjøre et fond på 33 mill kroner. Fondet vil da være av en slik størrelse at det kan dempe virkningen av både renteøkninger og andre uforutsette hendelser. Uten å ha gjennomført en grundig undersøkelse ser det ut som om et krav om et fond på minimums 5% til å være vanlig i kommunene.

Revisjonen har gjennomgått den foreslåtte endring og har følgende konklusjon:

Konklusjon

Vi mener at det fremlagte reglementet for finans- og gjeldsforvaltningen hovedsakelig tilfredsstillende kommunelovens og forskriftens krav.

Denne uttalelsen er utelukkende utarbeidet for det formål som er beskrevet ovenfor og til Ørland kommunens informasjon, og er ikke nødvendigvis egnet til andre formål.

Se også vedlagte uttalelse.

Vedlegg

1 Sa2020-1123 Særattestasjon Finansreglement - Ørland kommune